

Eerste Kamer der Staten-Generaal

Staatssecretaris van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur
De heer ir. J.F. Rummenie
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Kazernestraat 52
2514 CV Den Haag
postbus 20017
2500 EA Den Haag

telefoon 070 312 92 00
fax 070 312 93 90

e-mail postbus@eerstekamer.nl
internet www.eerstekamer.nl

datum 3 februari 2026

betreft Jaarverslag Staatsbosbeheer 2024

ons kenmerk 179720

Geachte heer Rummenie,

De leden van de vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit hebben met belangstelling kennisgenomen van uw brief van 20 januari 2026 met uw reactie op de vragen over het Jaarverslag Staatsbosbeheer 2024.¹ De leden van de **BBB**-fractie wensen u naar aanleiding van uw brief enkele vervolgvragen te stellen.

Deze leden willen u bedanken voor de concrete antwoorden en de gedachtewisseling met de Kamer. Naar aanleiding van de antwoorden hebben deze leden de volgende vragen.

1. Naar aanleiding van antwoord 1 hebben deze leden de vraag hoe wordt gemonitord of het ontwikkelplan "Natuurlijk Verbeteren" daadwerkelijk effect heeft? Wat gebeurt er als in 2027 de SBB-begroting nog steeds niet neutraal is?
2. In uw antwoord 3 refereert u aan het Programma Natuur SPUK 2. Wat is hiervan de doelstelling, voor welke jaren is deze, hoe groot is het (jaarlijkse) budget, welke activiteiten voert SBB hiervoor uit? En waarom is hiervoor een speciale uitkering als manier van financiering nodig of de beste optie voor de regering: wordt deze niet oneigenlijk gebruikt?
3. Naar aanleiding van hetzelfde antwoord 3: kunt u inzicht geven in hoeveel SBB-projecten (aantal en percentage van het totaal) de structurele beheerkosten niet volledig zijn gedekt?
4. Naar aanleiding van zijn antwoord 5: wordt het nieuwe SBB-kostprijsmodel extern getoetst op effectiviteit? Zo ja, door wie?
5. Naar aanleiding van antwoord 6: welke alternatieve financieringsmogelijkheden zijn onderzocht naast toegangsheffingen en donaties? Waarom worden die niet ingevoerd?
6. In antwoord 6 geeft u aan dat u provincies financiert die dat geld gebruiken om SBB 'beheertaken' te laten uitvoeren. Hoeveel geeft u hiervoor jaarlijks aan provincies? Is dat via een SPUK, het Provinciefonds of anderszins? Welke 3 provincies krijgen de meeste gelden en hoeveel?
7. Naar aanleiding van het antwoord op dezelfde vraag 6: kunt u aangeven welke taken, activiteiten of projecten door SBB recent zijn gestaakt wegens gebrek aan financiering?
8. Naar aanleiding van antwoord 6: wat gebeurt er met gebieden als provincies structurele financiering niet kunnen garanderen? Welke stappen zijn gezet om provincies te bewegen tot volledige openstelling van de beheertypen die u noemt in de beantwoording?

¹ Kamerstukken I 2025/26, 29659, K.

datum 3 februari 2026

ons kenmerk 179720

blad 2

9. Naar aanleiding van hetzelfde antwoord: waarom wordt het SNL-percentage niet verhoogd naar 100% van de normkosten?
10. Hoeveel hectare beheert SBB dat in eigendom is van provincies? Hoeveel hectare beheert SBB dat in eigendom is van gemeenten? Hoeveel hectare beheert SBB dat in eigendom is van andere ministeries dan LVVN? Beheert SBB ook terrein in eigendom van (voormalige) staatsbedrijven/~deelnemingen, en zo ja, van welke en hoeveel?
11. In antwoord 7 geeft u aan dat u met SBB afspraken heeft gemaakt dat SBB zich meer gaat richten op haar kerntaken. Wat is precies afgesproken? Zijn die afspraken ook gepubliceerd? Hoe wordt geborgd dat de focus op kerntaken niet leidt tot het verwaarlozen van andere belangrijke functies, zoals recreatie of cultuurhistorie? Wanneer wordt door u geëvalueerd of de heroriëntatie op kerntaken door SBB succesvol is?
12. In antwoord 8 geeft u aan dat SBB zich 'voor een belangrijk deel' richt op het beheer van natuurterreinen van nationaal belang? Hoe groot is dit deel nu, in procenten van de totale grondoppervlakte die SBB nu beheert? Met welke doelpercentages wilt u dat dit op gaat lopen nu u met SBB heeft afgesproken dat zij zich meer op kerntaken moet richten?
13. Naar aanleiding van antwoord 9: wat is de 'restopgave NNN'?
14. Naar aanleiding van de antwoorden op de vragen 9 en 10: hoe vaak is daadwerkelijk door SBB beheerde grond verkocht aan provincies of gemeenten in de afgelopen vijf jaar? Welke drempels ervaren provincies en gemeenten bij aankoop van SBB-gronden? In welke gevallen en/of onder welke voorwaarden zou u wel 'om niet' gronden of 'objecten' aan gemeenten of provincies te geven? U kunt hiermee uiteraard kosten besparen.
15. Naar aanleiding van antwoord 10: staat u open om in gesprek te treden met elke gemeente die een uitgewerkt en realistisch bod doet om grond in eigendom van het Rijk die binnen of grenzend aan de bebouwde kom ligt over te kopen, met name ten behoeve van woningbouw?
16. Welke grote natuurterreinen die eigendom zijn van provincies of gemeenten, zou u graag van hen overnemen, en daarna door de SBB als één natuurgebied van nationaal belang laten beheeren?
17. Welke grote natuurterreinen die eigendom zijn van andere ministeries dan LVVN, grenzen aan grote natuurterreinen die worden beheerd door SBB? Welke daarvan zou u van die andere ministeries in eigendom willen overnemen?
18. Naar aanleiding van antwoord 11: bedoelt u met een dergelijke 'Wijzigingswet' een voorhangprocedure met het parlement? Zo ja: bent u bereid die te gaan uitvoeren?
19. In antwoord 12 lijkt een tegenstrijdigheid te staan. Als SBB de enige uitzondering is op dat het Rijksvastgoedbedrijf tot het privaatrechtelijk beheer voor alle ministeries bevoegd is, vindt u het dan niet wenselijk dat dit ook voor SBB gaat gelden? Zo niet, waarom alleen voor SBB niet?
20. Naar aanleiding van antwoord 13: wat doet SBB precies om haar monumentenportefeuille te 'verzakelijken en prioriteren'. En wat is er nieuw in de 'nieuwe erfgoedvisie'?
21. Naar aanleiding van antwoord 18: hierin wordt geschreven over 'geen interesse vanuit de markt' bij openbare inschrijvingen. Laat u analyseren waarom, door welke voorwaarden, er voor deze percelen geen interesse is? Kan met beperkte aanpassingen in de voorwaarden wel verkocht of verpacht worden? Wanneer is meest recentelijk met de Tweede Kamer gesproken over de voorwaarden die worden gesteld? Na hoeveel jaar wordt opnieuw een openbare inschrijving voor een perceel gestart?
22. Naar aanleiding van antwoord 19: bent u bereid om voor de genoemde, resterende 4.800 hectare heidegrond toch bedrijven of particulieren te vinden die het nuttig willen gebruiken, zoals voor begrazing?
23. Naar aanleiding van antwoord 20: bent u niet van mening dat de resterende 1.800 hectare stuifzandgronden maatschappelijk nuttiger kan worden benut door daar landbouwgronden (of woonwijken) van te maken, inclusief de planten, dieren en biodiversiteit die daar dan zal komen? Stedelijke gebieden schijnen (veel) meer biodiversiteit te herbergen dan natuurgebieden.

datum 3 februari 2026

ons kenmerk 179720

blad 3

24. Vraag 21 wordt niet (volledig) beantwoord. Wilt u alsnog aangeven waarom precies zandduingebieden niet meer kunnen worden gebruikt voor voedselproductie, bijvoorbeeld met bramen- en rozenbottelstruiken, of verpachting voor ander commercieel gebruik?
25. Ook vraag 22 wordt niet (volledig) beantwoord: probeert u aangegeven maatschappelijk nuttiger gebruik van wateroppervlakte te bereiken? Zo niet, waarom probeert u dit niet?
26. Naar aanleiding van antwoord 22: ziet u mogelijkheden om meer jachtvergunningen te (laten) vergeven voor bossen of andere gronden die worden beheerd door SBB? En meer vergunningen voor 'wildplukken' in bossen die door SBB worden beheerd?
27. Naar aanleiding van antwoord 24: is de stichting Buitenfonds voldoende toegerust om structureel meer inkomsten te genereren? Hoe wordt de effectiviteit van donatiecampagnes van of voor de stichting geëvalueerd? Welke projecten worden enkel door de stichting Buitenfonds gefinancierd?
28. In antwoord 26 noemt u het bezit van 50 woningen. Bent u bereid (opnieuw) te laten onderzoeken of deze verkocht kunnen worden? Zo niet, waarom niet?
29. En bent u ook bereid voor bepaalde categorieën van de in hetzelfde antwoord genoemde 1.900 'objecten', bijvoorbeeld bunkers, met de markt te onderzoeken of deze maatschappelijk nuttiger na verkoop, door verpachting of verhuur door bedrijven of burgers kunnen worden gebruikt? Zo niet, waarom niet?
30. Naar aanleiding van antwoord 27: hoeveel wordt (door SBB) jaarlijks aan Subsidie Instandhouding Monumenten (SIM-)gelden ontvangen? En hoeveel inkomsten 'genereert' SBB jaarlijks uit gebouwen?
31. Naar aanleiding van antwoord 28: staat u open voor gesprek met bosbouwondernemers die een uitgewerkt en realistisch bod willen doen om in gebieden die SBB beheert hout te mogen oogsten?
32. Naar aanleiding van antwoord 29: hoeveel vakantiehuisjes en recreatiewoningen bezit het Rijk? Wat is daarvan de geschatte marktwaarde? Welke ministeries zijn eigenaar? Welke alternatieven zijn er voor deze objecten anders dan de aangegeven 'volledige vervreemding'? Bent u bereid alternatieven te laten onderzoeken op wenselijkheid vanuit het publiek belang, en een afweging te maken? Bent u bereid dit ook te doen voor (natuur)campings die SBB beheert? Zo niet, waarom niet? Zo wel, wilt u het parlement over de uitkomsten hiervan informeren?
33. Naar aanleiding van antwoord 32: van hoeveel landgoederen is het Rijk eigenaar? Wat is de totale geschatte marktwaarde daarvan? Is de regering bereid de verkoop van de landgoederen die SBB beheert (opnieuw) per geval te laten onderzoeken, zodat burgers en bedrijven daarvan gebruik kunnen maken op een manier die een redelijke balans legt met en met borging van hun historische, culturele en natuurwaarde?
34. Van hoeveel evenementenlocaties is het Rijk eigenaar? Wat is de totale geschatte marktwaarde daarvan? Is de regering bereid de verkoop, verpachting of verhuur van de evenementenlocaties die SBB beheert (opnieuw) per geval te laten onderzoeken, zodat burgers en bedrijven daarvan gebruik kunnen maken op een manier die een redelijke balans legt met en met borging van hun historische, culturele en natuurwaarde?
35. Naar aanleiding van antwoord 33: wat is de geschatte marktwaarde van de (landbouw)gronden die eigendom zijn van de Staat? Welk deel daarvan wordt door SBB beheerd?
36. Bent u het eens met de stelling dat het voor handhaving van de wet en de openbare orde, maar ook gezien de gevaren door de groeiende aanwezigheid van en gevaren door wolven, beter zou zijn dat de Koninklijke Marechaussee de veiligheidstaken zou overnemen van de Buitengewoon Opsporingsambtenaren (BOA's) die in dienst zijn van SBB, zoals de Koninklijke Marechaussee in het verleden in veel rurale gebieden politietaken uitvoerde?
37. Heeft de regering haar beleid om NGO's maximaal voor 50% van hun begroting financieel te ondersteunen inmiddels ook volledig ingevoerd voor NGO's die eigenaar of beheerder zijn van natuurgebieden of gronden, zoals Natuurmonumenten? Zo niet, bij wie niet, hoeveel niet en waarom niet?

datum 3 februari 2026

ons kenmerk 179720

blad 4

38. Welke werkzaamheden verricht SBB precies in het kader van de UNESCO? Wat is daarvoor de wettelijke of juridische basis?
39. Hoeveel terreinen beheert SBB die zijn gerangschikt onder de Natuurschoonwet (NSW)? Wie zijn van deze terreinen de formele eigenaren? Hoeveel minder belasting betalen zij jaarlijks door deze NSW-status?
40. Welke inspecties van het Rijk voeren controles uit op het werk of de terreinen die SBB beheert? Op basis van welke wetten doen zij dat? Welke adviezen of verbeteropdrachten hebben zij aan SBB en/of de eigenaren van de gronden die SBB voor hen beheert, de afgelopen (tien) jaren gegeven? Zijn die inmiddels allemaal opgevolgd?
41. SBB exploiteert een aantal campings. Hoeveel daarvan liggen aan een openbare weg? Hoeveel campings liggen aan de rand van een natuurgebied? Heeft SBB of het ministerie onderzocht of deze niet kunnen worden verkocht aan private organisaties, onder voorwaarde dat zij de natuur beschermen zoals dat SBB doet?
42. Welke belastingen betaalt SBB? Hoeveel is dit samen per jaar?
43. Welke doorlopende vergunningen heeft SBB om haar huidige werk te kunnen uitvoeren? Op basis van welke wetten zijn deze aan SBB verleend?
44. Verhuurt SBB fietsen, bootjes of andere voertuigen? Is overwogen deze verhuur uit te besteden of anderszins aan een private organisatie over te doen?
45. Heeft SBB stallen, maneges of kinderboerderijen in beheer? Zo ja, hoeveel? Hoeveel dieren, van welke soorten, zijn eigendom van of verzorgt SBB?
46. Hoeveel financiering ontvangt SBB van de Europese Unie? Van welke EU-programma's is dit deel? Welke voorwaarden zijn aan deze gelden verbonden? In hoeverre voldoet dit aan het subsidiariteitsbeginsel, met andere woorden: kan Nederland/de minister dit niet zelf financieren? Vindt de minister de EU-voorwaarden geen ongewenste buitenlandse beïnvloeding?

Deze leden hebben daarbij nog de volgende specifieke vragen.

47. Bent u bekend met de zorgwekkende signalen dat SBB in diverse provincies Natura 2000-gebieden met essenbossen verwaarloost door een eenzijdige focus op kostenbesparing?
48. Hoe beoordeelt u het feit dat SBB rond het jaar 2000 is overgegaan op een goedkopere, gemechaniseerde beheermethode in plaats van zorgvuldig handwerk, en dat dit de vitaliteit van onze essenbossen ernstig heeft aangetast?
49. Bent u bekend met de klachten die deze leden ontvangen dat SBB haar eigen beheerplannen niet nakomt en juridisch in overtreding is, terwijl de provincies (zoals Utrecht) dit gedogen door nauwelijks te inspecteren of te handhaven? Welke mogelijkheden ziet u om met de provincies duidelijke afspraken te maken over een strenger toezicht op, handhaving bij en heldere prestatieafspraken met SBB, zodat zij zich aan de beheerplannen houden?
50. Deelt u de mening van deze leden dat de aanpak van de dodelijke essentaksterfte en de opmars van invasieve bramenstruiken door SBB veel te laat en onvoldoende is opgestart, met alle gevolgen van dien voor de natuurwaarde? Als u bovenstaand beeld niet herkent, bent u dan bereid om de praktijksituatie in de essenbossen onafhankelijk te laten onderzoeken en de Kamer over de uitkomsten te informeren?
51. Bent u bereid om per direct een onderzoek in te stellen naar de meldingen dat lokale boeren zijn geïntimideerd door medewerkers van SBB en de provincie(s) nadat zij bovengenoemde misstanden tijdens bijeenkomsten benoemden?

De leden van de vaste commissie voor LNV zien uw reactie met belangstelling tegemoet en ontvangen deze graag uiterlijk 3 maart 2026.

Hoogachtend,

datum 3 februari 2026
ons kenmerk 179720
blad 5

G.J. Oplaat
Voorzitter van de vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit